

HIRADAT

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII., Gyulai Pál-utca 14.
Telefon: 146-246, 146-243

HÉTFŐI POLITIKAI LAP Főszerkesztő: BORNEMISZA GABOR

IX. ÉVFOLYAM 9. SZÁM.
Budapest, 1944. február 28.

„Olajesővel” és újfajta gyújtóbombákkal támadják
Londont a német repülők

ELRENDELTEK LONDON KIÜRITÉSÉT

Londonból eltávolítják az asszonyokat és a gyermekeket —

A németek több ponton az amerikai csapatok hátába kerültek Nettunonál
Luck körül bolsevista lovass csapatokat zártak körül a németek

Német részről az angol-amerikai támadások fokozódásával párhuzamban mind sűrűbben mutattak rá a német megtorlás elhatározott céljára és előkészületeire. Angliában főleg napirendre tértek a német kijelentések felett s csak amikor „megbízható értesülések” számoltak be arról, hogy a németek hatalmas tempóval végzik a megtorlásra irányuló előkészületeket a Londonnak és Washingtonnak egyaránt tudomására jutottak a rakétaágyúk, amelyek a francia partvidéken fenyegetően tekintenek a brit szigetország felé, valamint a lövedékek, az újfajta, hatalmas robbanóerejű gyújtó- és robbanó bombák, eszméltek rá Londonban arra: a német megtorlás egyszer valóban bekövetkezhetik. Az angol sajtó ekkor sugalmazott cikkeiben itt-ott már foglalkozott a német tervekkel, a megtorlásra irányuló erőfeszítésekkel és nem tagadta, hogy a németek „új találmánya” segítségével egy napon megkezdhetik támadásaikat Anglia ellen. Ezt a napot, a megtorlás időpontját természetesen még igen távolinak vélték. S most, amikor a német légiereő szinte naponta összpontosított „nagy támadással” a gyújtó- és romboló bombák tizezreit szorja le Londonra, — az angol légiszervezők is „veszélyesnek és érthetetlennek” mondják az előállott új helyzetet, nem szólva a lakoságról, amely abban a hitben és meggyőződésben áll, hogy a szétrombolt német hadiipar, a meggyengített, szétforgácsolt légiereő többé nem képes ilyen nagyarányú erőfeszít-

Londonban a jelek szerint igen súlyosan félik meg a német támadásokat s legfőképpen figyelemre méltó az, hogy brit részről bizonyos nagyarányú óvintézkedéseket fogantatottak, így például elrendelték az asszonyok és gyermekek eltávolítását Londonból. Anglia tehát az eddigieknél erősebb, nagyarányú, megsommiatöbb házas légitámadásokkal szemben.
Nyolc-tíz nappal ezelőtt az első légitámadások után, amelyek erősségben és hatásban messze elhaladtak a legutóbbiak mögött — az angol sajtó azonnali európai inváziót követelt, mert Nagybritánia csak így vonhatja ki magát a német légiereő ismét fenyegető gyűrűjéből. A brit lapok minden bizonnyal helyes öszönnel tapintottak rá a megváltozott német magatartás belső okára. Amíg keleten hatalmas hadsereg állottak szemben a szovjet seregekkel, nagy légitámadásokat indítottak a német hadsereg offenzív manővereit, nem nyílt mód és lehetőség arra, hogy a németek visszaljanak az angol támadásokra és erővesztéseikkel sújtsák a brit fővárost. Egyrészt a keleti német taktika megváltoztatása, másrészt pedig az Olaszországban és Franciaországban fogantatott nagyarányú védelmi előkészületek, továbbá a német technika és hadiipar óriási felkészültségei voltak lehetővé, hogy az invázió elárulására felvonultatott német légitámadás a támadás bevétele és előkészítése helyett ellenakciót hajtsanak végre, rohamokat intézzenek London ellen, egyszóval passzív, várakozó magatartású támadó szándékkal cserélje fel.

Berlinben nyomatékosan hangsúlyozzák, ez még nem a megtorlás. Bővebben nem mondanak, nem nyilatkoznak a jövő várható, új fejleményeiről, csupán nyomon kísérik az eredményeket, összegezik a német légiereő támadásainak hatását, valamint azt a reakciót, amelyet a német légiereő új taktikájával, új bombákkal végrehajtott támadással az angol lakosságból keltezik.

Kétségtelen, hogy a légiháború új és döntő fordulathoz érkezett. Ezt mondják Berlinben és Londonban sem cáfolják meg a német diákokat, amelyek szerint a „háború súlypontja a szárazföldről a levegőbe helyeződött át”. Ki tudja, milyen új tervek és elhatározások rejtenek a német megálapítás mögött? Nem vitás, hogy a németek a kétszázéves defenzív hadvitelés kényszerzsinórja alatt

Londonból eltávolítják az asszonyokat és gyermekeket

Stockholm, február 27. (Német Távirati Iroda)
A Göteborgs Posten a brit főváros ellen intézett német légitámadások eredményéről szóló tudósításokban közli, hogy máris megkezdődött az asszonyok és gyermekek önkéntes kitelepítése.

Berlin, február 27. (Német Távirati Iroda)
A Svájci Távirati Iroda londoni tudósítója jelenti a London ellen intézett légitámadásokról:
A moszoni szovjet légitámadások következtében London ismét az

arcvonalba került. A lakosság ma komolyabban veszi a támadásokat, mint 1940-41-ben. Az óvóhelyek már a sötétség beálltától kezdve megtelnek és a brit főváros élete kezd alkalmazkodni a támadásokhoz. (MTI)

Az angol sajtó „tűzvillám” kifejezést használ a német légitámadásokkal kapcsolatban

A német légirohamok a legnehezebb kérdés elé állítják a brit légharóit

Genf, február 27. (MTI)
Londonból jelentik:

A londoni sajtó csütörtökön és pénteken feltűnően sok helyet szentel a legutóbbi London elleni német légitámadásoknak. Míg a lapok eddig gyújtógáz támadásokról írtak, most a „tűzvillám” kifejezést használják. London ismét igen komoly képet mutat — írja a Daily Mail. Egy szemtanú leírja a lapban, hogy amikor a keddi éjszakai támadás után kilépett az ablakból, csupán lángtengert látott, akár-merre nézett is.

A Daily Telegraph megállapítja, hogy a német támadások a legnehezebb kérdés elé állítják a brit légharóit.

A Daily Herald kiemeli, hogy feltűnő a németek csekély vesztesége. Egy másik cikkben azt írja a lap, hogy az óvóhelyek az angol lakosságna már nem káradveleek. Az emberek sokkal fanatikusabbak, mint 1940-41-ben.

A pénteki lapok közül még, hogy Londonban a légitámadásokra való tekintettel az utóbbi napokban csak színház és mozilátogató néki maradt. (MTI)

Az amerikai bombázóknak nem használ az erős vadászvédelem

Berlin, február 27. Az NST jelenti: Berlini illetékes körökben gyakorlatilag „jelentéktelennek” minősítették azt a körülményt, hogy az amerikai bombázókat köteleket legutóbbi nappali támadásaikon erős vadászrajok kísérték. A német vadász és romboló repülőgépeket az erős vadászvédelem a legcsökélyebb mértékben sem akadályozta meg a nehézbombázók megtámadásában.

A pénteki légharóknál is újra megfigyelték, hogy az amerikai bombázók gyakran már néhány tűzcsapás után hirtelen egész bombaterhükkel szétrobbantak a levegőben, úgyhogy csak kevés amerikai pilótának sikerült ejtőernyővel megmenekünie.

Berlin, február 27. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelenti: Pénteken a déli órákban amerikai bombázó kötelékek ismét Dél-németországot támadták, ahol robbanó- és gyújtóbombákkal különösen Augsburg és Fürth lakónegyedében okoztak károkat. A szombatra virradó éjszaka Augsburg városát ismét megtámadták, ezúttal angol kötelékek. A városban nagy károk keletkeztek és a lakosságnak nagy veszteségei voltak. Ezenkívül az éj folyamán zavaró repülőgépek jelentek meg Nyugat- és észak-német területek fölött is. Az eddigi meg-

Szállították az amerikai hadifegyvereket.

kidolgoznak bizonyos támadó terveket s ha Berlinben oly sokszor utaltak a megtorlásra és kijelentik: a háború súlypontja a levegőbe helyeződött át. — az a következtetés vonható le, hogy a légiháború jelen a kétszázéves talán minden eddigi felkeltés új és nagy meg-

lehetőségek várhatók. Ha az Anglia ellen megindított német légi-offenzíva folytatódik, ez azt jelenti, hogy a németek teljesen befajzák az invázió elhárítására irányuló védelmi előkészületeiket. A Londonra lelecsapó német lé-

giflotta pedig izlított adhat az angolok számára, — milyen fogadtatásban részesülnek a partizánok az invázió kezdetén, milyen erős-égű szárazföldi csapatok és légi-hadosztályok állnak uparra készen az atlanti Fél mögött? Turbók Gyula

Állapítások szerint a német vadászok és légvédelmi őrök 107 ellenséges repülőgépet lőttek le. Ezzel a legutóbbi nap alatt lőtt ellenséges gépek száma kétszáz, úgyhogy a napi átlag továbbra is száz maradt. Berlinben hangsúlyozták, hogy a jelenlegi folyamatos légioffenzíva Németországot nem lepte meg, mivel már hónapok óta bejelentették a légikabórú fokozatát Németország ellen. Ezzel szemben az egész világ számára megérett egyrészt a német védekezés ugrásszerű tökéletesítése, amelynek következtében az éjjeli és nappali támadó bombázók egyaránt rekordvesztéseket szenvedtek, másrészt pedig az egyre átlátszóbb erőtől német légitámadások London ellen. Berlinben nem várják az angol-amerikai légitoffenzíva erejétől való elcsúszást és hogy a védelmi erők továbbra is gyorsan növekednek és Angliára súlyos idők vár a német fegyverek hatóterében.

Egy hét alatt 639 bombázót és 5000 pilótát veszített az angolszász légi erő

Berlin, február 27. Mint az Interim értesül, szombaton csak nyugaton volt némi ellenséges légi tevékenység. Légi harcokban és a légelhárító társaság tevékenységével öt Mitchell- és Marauder-repülőgépet a néhány ellenséges vadászpilótát lőttünk le vagy súlyosan megsebesítettünk. Így tehát a németországi célok elleni fokozott brit-északamerikai légi tevékenység eheti mérlege legalább 639 brit-amerikai repülőgép megsemmisítésével végződött. Az elpusztított gépek közül 562 a legújabb min-

tájú négymotoros bombázógép volt. Az angol-amerikai légi erők feketeheték öt napján tehát az ellenség igen értékes anyagot kívül több mint ötezer pilótát veszített, nagyrészt a bombázógépek személyzetéből. Ezek nem tértek vissza támadójukra, de tapasztalat szerint a sérüléseik ellenére visszatért repülőgépek személyzetében is sok halott és sebesült szolgált, akik a légi harcokban lövedékektől vagy repeszdaraboktól sebesültek meg.

Toulonban 450 ember esett áldozatul egy légitámadásnak

Vichy, február 27. (NTI) Az angol-amerikai bombázók 1943 november 24-én súlyos támadást hajtottak végre Toulon ellen. Egy most

megjelent közlés szerint a polgári lakosság körében esakalmossal 450 ember esett áldozatul a bombázásnak. (MTI)

Több mint 600 repülőgép támadta 12 órán át Helsinkit

A február 27-i finn hadijelentés szerint a Karéllai földszorozaton élénk tűzcsapás volt. A Maszovka-földszorozaton egy rohamcsapat betört az ellenséges állásokba. Az ellenség sok embert veszített. A földszorozás északi részén ellenséges feloldított előnyomulások történtek vissza.

Helsinki, február 27. (NTI) Helsinki körében esakalmossal 450 ember esett áldozatul a bombázásnak. (MTI)

Helsinki, február 27. (NTI) Helsinki körében esakalmossal 450 ember esett áldozatul a bombázásnak. (MTI)

Az orosz fegyverszüneti feltételek hat pontja

Zürich, február 27. (MTI) A Dagens Nyheter londoni tudósítója jelentést közöl a Finnországi tudósításra hozott orosz fegyverszüneti feltételekéről. A jelentés szerint Oroszország követeléseit a következő hat pontban foglalta össze:

1. Moszkva kívánja az 1940-es finn-orosz háború visszaállítását.
2. Moszkva nem kíván semmiféle változást a finn kormányban.
3. A finn hadsereg demobilizálásának problémáját, a háborús károkat megtérítésének kérdését stb. később rendezik Helsinkin és Moszkva között.

4. A Finnországban állomásozó német csapatokat a háború tartama alatt internálni kell.

5. „Ha Finnországot kívánja”, az orosz hadsereg bevonul területére, hogy Finnországnak segítségére legyen abban a fázisában, hogy a német csapatokat „ellenőrzés alá vonja”.

6. Ha a finn-orosz meg egyezmény létrejön, az orosz csapatoknak Finnországba való bevonulásától, orosz garanciát adnak, hogy a csapatokat a katonai hadműveletek befejezése után Finnországból azonnal visszavonják.

7. A Wilhelmstrasse-en egyebekben azt mondják, hogy figyelemre méltó, miszerint Londonban azt mondják, hogy a Szovjetunió ezek a fegyverszüneti feltételek igen nagyvonalúak és előzékenyek. A londoni rádió ezzel kapcsolatban figyelmeztette a finneket arra, ne hogy az angol-amerikaiak politikai támogatásában reménykedjenek, ami más szavakkal annak bevallása, hogy a három nagyhatalom Teheránban Finnországot illetően egyetértve meghatározták már Finnország leendő sorsát, és hogy azon már nem lehet változtatni. És pedig azt jelenti, hogy Teheránban nemcsak Lengyelország és Jugoszlávia sorsáról döntöttek, hanem Finnországról is, mégpedig teljesen a Szovjet Uniója-ize szerint, aki pedig a feltételeit saját magánálól a szövetségesek megkérdezése nélkül szabja meg.

A Wilhelmstrasse és a finn kérdés

Berlin, február 27. (TP): A finn helyzet alakulásával kapcsolatban feltett kérdésre a Wilhelmstrassen azt válaszolták, hogy újabb jelentések állnak rendelkezésre. Különösen a Dagens Nyheter svéd újságának az a jelentése érdemel figyelmet, amelyben arról van szó, hogy a Szovjetunió állítólag fegyverszüneti megállapodást szeretne kötni a finnekkel. A Wilhelmstrassen nem nyilatkoznak ezek a jelentések a hiteltelenségéről, de állítják arról van szó benne, hogy a finnnek kötelesek magukra vállalni a német csapatok internálását, de csak akkor, ha a német csapatok az oroszok segítségét is. Ugy látszik ezzel a feltétellel akarják tulajdonképpen pend odfukát, Finnországot és megsemmisíteni leplezni. Nehéz feltelesen, hogy esetleg Tiso úr hamarabb hagyta magát elfoglalni, mint mondjuk Kesselring úr Olaszországban. Előbbi aztán természetesen rögtön az sült ki, hogy a finnnek südniek haderejét egyébként rögtön lesebreknek, nem tartják be a vállalt kötelezettségeiket.

illetve azt nem tudják betartani, ami ürügyül szolgál a Szovjetnek arra, hogy Finnországot teljes egészében megszállás alá vonja.

Berlin, február 27. Az NST jelenti: Dietl vezérezredes sem könnyebb lefegyverezni, mint Kesselring tábornagyot — jelentették az a Wilhelmstrassen a nemzetközi sajtóban felkeltett finn vitával kapcsolatban. A német szóvivő rámutatott a legutóbbi jelentésekre, különösen pedig a Dagens Nyheter jelentésére, amely az állítólagos szovjet-békefeltételeket tartalmazza. Emellett a feltételek közé tartozik az is, hogy a finn fegyverszünet le és internálják az ottani német csapatokat, ha pedig ezt nem képesek megtenni, akkor erre a célra a törzshadsereg bevonulna Finnországra.

A Wilhelmstrasse szóvivője hangsúlyozta, hogy ez teljesen hasonló követelés, mint amit Badoglioval szemben támasztottak ankarikáján. Badoglio azonban — miat tudjuk — nem igen tudta lefegyverezni a német katonákat.

Berlin, értesülések szerint Moszkvában is jól tudják, hogy finn-északi és német katonák internálását nem hajthaták végre és nem is tudják végrehajtani. Az említett békefeltételek tehát csak azt akar-

Londonban biztosra veszik a lengyel-menekült kormány átalakítását

Omá, február 27. (NTI) Mára már biztosra vehető, hogy valószínűleg lesznek a londoni lengyel menekültkormányban — jelenti a Daily

HITLER MONDOTTA:

„Az új német hadsereg — a világ legőskéletelesebb felismerő és legjobban kiképzett hadserege, — készen áll arra, hogy a döntést a fegyverek erejével kiszabja. Nem tudunk át ezt a területet sem, amilyen lelkiállásunk a nyugati offenzívára. Pótoljuk a hiányokat, tökéletesítjük a felszerelést és ezzel olyan előnyökre tevének szert, amelyeket behemot csak a legújabb technikai fejlődés hozhat meg.”

Hiába boldul segítségét Anglia a tengerentúli tesztvérdemokráciánál — sorsán már nem változthat: Flakok előterelése és a fejlődés lehetőségéről beszélni megfosztott dinamikus népek küzdelme az a pszichozia nemzetközi frontjával: az arany virja lit utolsó harcát az eszmével és a profil áll szemben a terület és életet követelő szopora nemzetek életjogaival. A Gondviselés sem akarhatja azt, hogy ebben a nagy lezámolásban ne az élet igassága, a minden népet természetből megillető szabad fejlődés joga győzzön!”

Német hadijelentés

A véderő főparancsnoksága közli: A Dageper és Krivaj Rog között, a Berezinai dűné, Bogocsviéli ászak- és Vitebszti délkeletre csapataink sok esetben kemény harcokban verőtek vissza a bolsevista támadásokat. A kisebb jelentőségű betörést helyeket megszüntettük illetve elrejtésük.

A középő arcvonalasok mögött fekvő területen biztosító csapataink a francia önkéntes légővel együttműködve nagyobb bolsevista bandákat ugrasztottak szét. A bandák súlyos és véres veszteségeket szenvedtek és a német csapatok kesere nagy szákmány jutott. Szétromboltak 43 tábor: több mint 1000 felderőddel és ellátóberendezéssel.

As arcvonal északi szakaszán csapataink néhány szakaszon folytatták a tervezett elmozdítást. A Pleskau-területen keletre valamint a névvel arcvonalon heves ellenséges támadások el-

keseredett harcokban összecöltek. A vasárnapra virradó éjjelén a bolsevisták újabb terrortámadást intéztek Helsinkin finn város ellen. A lakónegyedekben károk és a lakosság körében veszteségek keletkeztek. A finn légvédelmi lövegek és a német ellenséges szárazföldi célpontokat lőtt. Január 24-től február 24-ig a netunóni időfőben folyó harcok során 5721 foglyot ejtettünk, 212 páncélos megsemmisítettünk, 21 páncélos pedig harcoképtelen tevének. Öt páncélos szákmányoltunk több mint 40 löveget megsemmisítettünk vagy kézrekerítettünk.

As olaszországi déli arcvonalon a szombati nap jelentősebb esemény nélkül folyt le.

Magyar kultúrkisugárzások Németországra

A Bécsi Magyar Kulturintézet előadásorozatában Pukánzky Béla dr. nagyerdeki előadást mondott „Magyar kultúrkisugárzások Németországra” címmel. Abból a megállapításból indul ki, hogy az a nagy hatás, amelyet Németország fejtett ki Magyarországot szellemi és kulturális életére, már eléggé gyakran szolgált tudományos kutatás tárgyul, bár teljesen azt a kérdést sem megválaszolták még ki, ezzel szemben idáig elég méltatlán figyelemre a közönséget, vagyis azt a hatást, amelyet Magyarország a németországra gyakorolt. Néhány példán szemléletesen mutatja ki ezt a hatást. Mútan a lovas magyar nemzet véglegesen megtelepedett, kulturális tekintetben is bekapcsolódott Európa életébe és a maga részéről is kulturális hatásokot sugárzott ki. Így például

Németországban nagy érdeklődést keltett a magyar ötvösművészet, amelyet Szent Erzsébet hozományából ismert meg a németiség. A XIV. században egy csoport magyar műiparos dolgozott Bécsűjhalven. Ugyanennek a századnak a közepén magyar festők és szobrászok dolgoztak német templomok díszítésén. Végül a magyar irodalom ismert műveit újból és újból németre fordították és Renau meglőmértette a németiséget a magyar költészet ritmikájával. Az előadó arra a következtetésre jutott, hogy ennek a fejlődésnek alapos kikutatása igen hatalmas tudományos terület volna, mert csak ez ilyen megvilágítás vezethet a Németország és Magyarország kölcsönhatásának igazi és teljes ismeretére és ezzel a két nép hagyományos barátságának további kímélőülésére.

Ötven százalékkal felülmúlja a kínálatot a kereslet

Az Állami Munkaközvetítő Hivatallal legutóbbi helyzetjelentésében bemárol arról, hogy foglalkoztatás 2452 személyt kaphat, a munkakeresők száma pedig 1188. Az elmúlt négyen munkaadók 1738 ipari szakmunkást kerestek, továbbá 249 grári betanított segédmunkást, 49 állandó háztartási alkalmazottat, azonnívül kifutókat, gépmunkásokat, napszámosokat és különféle iparosokat. Az ajánlások között 481 ipari szakmunkás, 353 gyári betanított férfi és női segédmunkás, 133 napszámos, 8 magántisztviselő, 15 állandó és 46 kiegészítő háztartási alkalmazott volt. A munkapiac adataiból megállapítható, hogy az utolsó autómerevő, cipész, géplakatos, hegesztő, bogár, kovács, műszerész, vas- és fémesterhályos, villany-

szerező és még néhány szakmára nincs elég megfelelő jelentkező. A hivatalnál a munkakereslet 51,6 százalékkal múlta felül a kínálatot, holott egy évvel ezelőtt még 16,2 százalékkal alatta maradt.

LEGUJABB SPORTRIR

DEBRECEN-GAMMA 3:2 (2:0)

Váratlan győzelmet arattak a debreceniek a gyengén játszó Gammá ellen. A 23-ik percben Szabó József szerzi meg az első gólt, majd tíz percre rá Szabó újabb góllal beállítja a féldő-eredményt. A második féldő 12-ik percében Szabó hárommal növeli a debreceni gólok számát. A gól után a Gamma erős támadásba lendül. Kamény, majd Tóth Lajos tizenegyes révén 3:2-re szépül, de újabb góllal pontot szerzeni nem tud.

Darmol a legelterjedtebb és legrégebbi csokoládés hashajtó. 30 éves múltjának köszönhetően meri teljesen megbízható, ártalmatlan.

Londonban biztosra veszik a lengyel-menekült kormány átalakítását

Omá, február 27. (NTI) Mára már biztosra vehető, hogy valószínűleg lesznek a londoni lengyel menekültkormányban — jelenti a Daily

Könyvelését, mérlegét gondosan elkészítik Hofbauer Testvérek

Zsidó hirdetést nem közzésk!

Budapest, VIII., Múzeum-utca 3.sz. T. 342-337, 343-347

Rajniss Ferenc válasza Zilahy Lajos Corvin-serleg-beszédére: Megrendülten ajánlom, hogy a magyar művelődéstörténet első korszakát Zilahy Lajos születésének napjától számítsuk

Irodalmi és politikai körökben érthető feltűnést keltett Zilahy Lajos Corvin-serleg-beszéde. Munkatársunk felkereste Rajniss Ferenc országgyűlési képviselőt, a jobb- oldal szellemi frontjának egyik legismertebb vezetőtényezőjét és megérlelte véleményét Zilahy Lajos feltűnése körül. Rajniss Ferenc a következőket mondta munkatársunknak:

— A XX. század balsorsától sújtott emberét a sárga földig leszádta Zilahy Lajos, kultúréletünk fanyarkedvű bírálója. Azaz, hogy javított. A sárga a nyári föld nem fordult elő, mert a Mester a Hungária nagyszálló dísztermének padozatán állott, még helyesebben, finom, puha szőnyegesolán s így több szigetelő réteg választotta el az agyagalaptól, amelyre fentekben hibásan hivatkoztam. Zilahy Lajos, kezében a Corvin-serleggel, kijelentette, hogy századunkban parányi szigeteken úszkálnak csak a valóban művelt emberek, a szakmák az icipici szigeteken túl, némi átmenettel, „a tömegek féltelmes milliói követeinek; a műveltség és lelki üresség szörnyű mocsarai...”. Ezek a „félvadak”, egy álműveltség jete-váltjai”, akik sokat olvasnak, de semmit sem emésztnek meg s akik léteiket annak köszönhetik, hogy a humanista műveltség lajtorjáinak végű fokán képfaragók és költők helyett fizikusokat és orvosokat termelt ki a társadalom, akiknek találmányai, műtetei és orvosságai lehetővé tették „a sötét embermilliók tömeges elszaporodását...”. Az történt tehát — Zilahy Lajos szerint, — hogy a magasabbrendű kisebbség kiszolgáltatta találmányait az alacsonyrendű többségnek s ez a többség „nem volt képes a humanitás magaslatára emelkedni s brüszsaronokban, a sportpályákon, vagy a marék nézőterén te az animalitás. — Ársz, állaritás — szinononán maradt. Ezek az állatias közemberrel, amely „cupán evett, aludt és szeretkezett”, még nem lett volna nagyobb baj, ha fel nem támad benne a bestialitás... De ez a tulajdonság is feltámadt bennük s azóta emberevők, akik jelszavakat mészálnak a mellükre s légi aknákkal dolgoznak. A tömegemberekben rengeteg az elmebajos, s mivel ezek gúllá-talanabbak, sürűbb a szaporodásuk... Az átlagember — Zilahy érvelése szerint, — kevesebb tud, mint Mátyas király korában. A mai magyar néprétegek nem műveltebbek, — állítja Zilahy, mint Mátyas király korának pákásai, kondásai, nyilasai és erdőmésző járó félvad emberei... Mit tud a mai átlagember? — kérdi a Mester s bizonyítja, hogy az autóvezetés kisebb tudomány, mint a lovaglás, a villanyszarelés csokélyebb értékű, mint egy jó varsa elkészítése. A rádió is hiába olvas a fel ezeknek az álműveltségűeknek Mío elangelo, vagy Verdi születésének évszámát, mert elfelejtik a számokat, viszon a napcsajó te példátlanul művelten s így az átlagember is az, mindenki az, mert „az igazi műveltség csak néhány ember tulajdona” s hangsúlyoz, hogy a XX. században műveltség lakja Európát, ellenben

való az, hogy az óriási többség társadalmakat alkotni képtelen... Mindezek után néhány gondosan megválogatott Chesterton-mondás következett angolul, s a befejező, magyar sorsba visszahullott, de kissé önállóan és nagyobbára érthetetlen Zilahy jelmondat, hogy „né a magyarságot szeressük, hanem a magyarokat...”

— Kétzer is elolvastam a teljesnek jelzett szöveget s aztán beláttam, hogy tényleg vigasztalan válságba került a kultúra, ha ezt a beszédet a tárggyalagos és tudományos vizsgálódásra való hivatkozással el lehetett mondani!... Mert költői beszélynék, vagy valami Huxley-novella magyar variációjának érdemű elolvasni a Zilahy-dolgozatot. Miért neg... Kastély. Kandalló. Enyhe tiz balról és jobbfelel erős hideg. Az agglord, Gioconda hamis mosolyát elgondolkodva nézi. Lady Cynthia teát tölt s a vendég bágyadt unalmára támaszkodva, hagyja az agyát repdesni, amíg újra történi valami s belép egy amerikai eugenikus. Ameddig belép a nyájas idegen, addig úgy eltűnődül az ember a világ folyásáról, a saját maga vörfgyaszító műveltségéről s a többi sok millió ember létének abszolút szükségtelenségéről. Nincs olyan lehetetlen és vad gondolat, amelyet jól megírva, ne lehetne társaink szórakoztatására hasznosítani, de előfeltétel, hogy senki se vegye komolyan a kedvefantazmagóriát... — Zilahy Lajos azonban komolyan beszélt s itt a baj, mert a történelmet, a társadalomtudományt, s a tudományos gondolkodás elmi törvényeit tartotta halomra, néhány 20 esztendővel ezelőtt divatos s azóta megkopott, féltelmes elmélet kedvéért. Minden tételét meg lehet cáfolni a Mesternek, de hiábavaló munka lenne a komoly bizonyítás, mert a hamis állítások tömkelege csak trónusnak való, felemelni az egyedülálló műveltség zordon magasságába a szónokot, ahonnan azután kit kitérően magához emel a „nehányak Olimpuzára”, kit pedig letaszít, bele a „sötét milliók” mocsarának szürkeségébe. Cluda előkelő dolog lehet, ott fenn, valahol az átlagos előlányektól csillagjárás-távolságra, odaszólni a mellettünk lebegő nagyságnak: „Felemlő tudat, kedves Korniss, hogy ilyen kevesen vagyunk...”

— De ki hiszi el Zilahy Lajosnak, hogy a fizikusok és az orvosok zúdtották a bajt az emberiségre, mert emberhez méltó létfeltételeket tarentettek s a betegeket meggyógyították? Ki hiszi el azt a detektivregénybe illő mesét, hogy a magasrendűek kiszolgáltatták találmányait az alacsonyrendűeknek s így született meg a technika kora? Ki hiszi el, hogy a lebecsült embermilliók a brüszsaronokban élnek állatias életüket? Ki hiszi el, hogy minél többet olvasnak és tanulnak az emberekről, annál műveltebbek lesznek, kivéve természetesen, az öngigazolóműveltségűeket. Ki hiszi el, hogy Zilahy Lajos tudja azokat az ősz-sz-évszámokat, amelyeknek elfeledését a „tömegek” hibájának ró fel? Ki hiszi, hogy aki tudja Verdi születésének évszámát az művelt ember? Ki hiszi, hogy az első és a második világháború úgy kezdődött, hogy az állati életet élő műveletlen milliókban, — hiszhopp. — feltámadt a bestialitás? Ki hiszi el, hogy az erősebb népszaporodásnak a tömegemter k elmebeja a magyarsáta?... Ki hiszi el, hogy Mátyas király korában a kondás műveltebb volt a mai átlagos műveltségű magyar munkásnál?... És ki hiszi el, hogy Zilahy Lajos jó és helyes példákat hoz a mai átlagember szemléltetésének felbecsültesére?... S hogy teljes legyen a

logikai zürzavar, a szellemtudományi tanáctalanság és a fölüenykedő elkülönülés képlete, idézem a Zilahy-beszédből azt a mondatot is, hogy a XVI. században azért omlott össze történelmi létünk nagy robajjal, „mert a magyar nép, még a köznemesség is, ijeszítően műveletlen volt, s a humanista műveltség fénye meg sem érintette őket...”. „Az igazi műveltség Mátyas király korában is csak néhány ember tulajdona volt...”

— Helyben vagyunk újra: a néhány embernél... Most tessék megítélni, hogy mit tudhatott a kondás a Mátyas-korabeli makkosban, akinél a mai néprétegek „nem műveltebbek...”

— S milyen vigasztaló, hogy akkor is akadt egy-két szellemi nagyság s ma is akadozik, — a műveltség mocsarában fet-rengő milliók felett.

— A tömegek haszontalansága-

nak elméletéből le kell vonni a következményeket! Megrendülten ajánlom, hogy a magyar művelődéstörténet első korszakát Zilahy Lajos születésének napjától számítsuk. Elég szegylene árva fejemen, hogy nem tudom tömegem- emberi mivoltomban a pontos évszámot, mert éppen vasárnap van s nem jutok lexikonhoz, de háláppótóloom a mulasztást s addig tanulom Zilahy, Michelangelo és Verdi születésnapját, amíg a kilebegés földöntúli gyönyöreit érzem a műveltség és a lelki üresség szörnyű mocsaraiból. A lesepült milliók azonban ne kövessenek, mert hová jutunk, ha mindenki műveletlen lesz? Nemdebar?... Végezetül, áttérek a komoly szóra s felvetem a kérdést, hogy mi történt volna, ha mondjuk egy jobboldali érzelmeiről ismert író mondotta volna el valahol Zilahy

beszédét?... Ma már zengene az irodalmi berek s flürge zsidó fővadászok, Mátyas király minden exhumált vadászkutyáját a bűnös nyomára fityülnék... Hogy micsoda sérelem esett a hazán, a nemzeti becsületen! Hogy ime, — nyíltan szidják korunk dolgozó millióit, a szellemi és fizikai munkásokat egyaránt s az Andamanszigetbéli emberevőkhez hasonlítják őket! Hogy ime kibújt a szög a zsákból! Diktátúrát akar a szélsőjobb s azért bizonyítja be, hogy mindenki hülye, állatias, elmebajos és felelőtlenül szaporodó! Kel-jeték fel szép izraeliták és kapcsolt segédcsoapatok megvédeni a hazát a „nehányak” uralmától... Dehát Zilahy Lajost csak nem lehet megtámaszítani?... Igy állott be a süket csönd a baloldalon. De mégis csak meg kell mondja valaki, hogy Zilahy elmélete, a felhívított technokráciai és eugenikai ponyvairodalom zaváros csapadéka, a megemész-tetlen amerikai és álműveltség és a hazai képfaragók szakszervezeti göggyének keveréke s ártalmasabb ital, mint a múzeumi kigyókról le-ívoit spirítusz!

Zilahy Lajos beszédéből meg-sejthető, hogy mi maradna szegény országunkból, ha vezetését a végzet a mai „képfaragók és költők” szektájának kezére juttatná...

Német állásfoglalás a Dagens Nyheterben közölt orosz fegyverszüneti feltételekhez

Berlin, február 27.

Illetékes német helyről tájékoztatásképpen közlik:

A Dagens Nyheterben Finnország részére körüli állítólagos szovjetorszag feltételeket Berlin politikai körében annak megérősítésének tekintik, hogy Moszkva a jelenlegi pillanatban a finn problémához egy másik oldalról akar hozzájutni. A Dagens Nyheterben közölt feltételek így szólnak:

1. A marilai heke határainak visszahúzása.

2. A finn véderő demobilizálása.

3. A finnországi német csapatok internálása, esetleg a vörös hadsereg segítségével.

Ezen fordul meg a kérdés — mint Berlinben hangoztatják —, mert senki sem várná el, hogy a német csapatok egész egyszerűen lefegyverezel és internálási hagyják magukat azért, hogy a vörös hadseregnek ürügye legyen a bevonulásra Finnországba. Ezen a kerülni nem lehet Moszkva célhoz érne, vagyis elérni Finnország megszállását, amely az állítólagos enyhe feltételek mögött rejtőzik.

Különböen Berlinben figyelmet keltettek azok az angol forrásból eredő közlés, amelyek szerint Angliát nem értesítették ezekről az állítólagos szovjet feltételekről, amelyeket azonban angol részről egy „egyszeri alkalomnak” neveznek és bizonyos mértékig Finnországnak elfogadásukat ajánlják. Fellünlést keltett még Berlinben, a londoni rádióknak az a svéd nyelven elhangzott megállapítása, amely szerint miként Lengyelországot, úgy Finnországot illetőleg is már Moszkvában és Teheránban elvetették a kockát.

A miniszterelnök és a kultuszminiszter finn kitüntetése

Ryti, a finn köztársasági elnök Kállay Miklós miniszterelnöknek a finn Fehér Rózsarend nagykeresztjét adományozta. Wuörina budapesti finn követ szerián délután személyesen adta át a kitüntetést Kállay Miklós miniszterelnöknek.

Ryti, finn köztársasági elnök Szinyei Merce Jenő vallás és közoktatásiügyi miniszternek a finn Oroszlán-rendi nagykeresztjét adományozta. Wawrima követ szombaton délelőlt személyesen adta át a kitüntetését.

Oláh György beszélt a Társadalmi Turul közszhelyi kulturostjén

A Társadalmi Turul Szövetség „Helikon” bajtársi egyesülete sikeres kulturostet rendezett Keszthelyen, ahol Oláh György országgyűlési képviselő tartott nagyhatalmú előadást magyar sorskérdésekről. Csányi László, az operaház tagja énekelte és magyar táncokat mutatott be, Sándor Ila előadóművész Ady és Kosztolányi verseket adott elő. Nagy alkert aratot a hossza pihenés után újra föllépő Borbíró Andrea táncszámmalval.

A jól sikerült kulturost az ünnepség rendezője, Balaton József egyesületi vezér zárosszával ért véget.

Elkobozzák az ellíttek rádióit Bulgáriában

Szófia, február 27. (TP) Bulgáriában a nemzetvédelmi törvény alapján ellíttektől elkobozzák a rádiókészülékeket. Az ilyen személyek távbeszélő készülékeit is be kell szolgálatni.

Serédi Jusztinián hercegprimás a Szent István Rend nagykeresztje

A hivatalos lap február 27-i, vasárnap száma a következő legfelsőbb elhatározást és legfelsőbb kéziratot közölte:

A magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére Serédi Jusztinián bírnok, magyar királyi titkos

tanácsos, esztergomi érsek, Magyarország hercegprimásának a Szent István Rend nagykeresztjét adományozom. A vonatkozó kéziratot Mezősarm Kelt, Budapesten, 1944. évi február hó 26. napján. Horthy s. k. Kállay Miklós s. k.

Uj titkos tanácsosok

Magyarország Főméltóságú Kormányzója a magyar királyi miniszterelnöknek a minisztérium nevében tett előterjesztésére, dr. Ambrozy Gyulának, a kabinetiroda főnökének, dr. borosjenői Zsindely Ferenc magyar királyi kereskedelem- és közlekedésiügyi miniszternek, a tataji Csabay Lajos szolgálatnőkivüli magyar királyi vezérrezdes, honvédelmi miniszternek, giczi, assakürthi és abianckürthi Ghyezy Jenő magyar királyi külügyminiszternek, dr. tomasányi Tomcsányi Tomcsányi Mária császári és királyi kamarás, felsőházi tag, nyilvános rendes egyetemi tanárnak és vitéz Borbély-Macskay Emilnek, Borsod vármegye főispánjának a haza szolgálatában szerzett kiváló érdemeinek elismeréséül a magyar királyi titkos tanácsosi méltóságot adományozta. Az erre vonatkozó legfelsőbb el-

határozások a hivatalos lap február 27-i, vasárnap száma közötté.

Bolgár miniszterek a kormányzótanácsnál

Szófia, február 27. (MTI) A bolgár kormányzótanács kihallgatáson fogadta Beskov földművelésügyi és Petrov közlekedésügyi minisztereket.

EGY NAP A VILAG
Művészi László, Páger Antal, Biliczky Tivadar, Irta és rendezete: Vaszary János
Kirobbanó siker **Uránia** keddtől **Corvin** is!

...ÉS MÉG EGY FŐPRÓBA TANULSÁGAI „Aranyszárnyak” a Vigszinházban

Ma egy hete alkalmunk volt úgynevezett a helyen mérlegre tenni egy főpróba tanulmányait. A „106. születésnap”-ról volt akkor szó. És ma, amikor számot készültünk adni a Vigszinház új Herceg darabjáról: az „Aranyszárnyak”-ról, a tanulmányokban rejő összehasonlítás önkéntelenül gép alá kívánczik.

A Vigszinház nevében is kifejezett és a közudatba is átment jeleje subbadobásával magasztos magyar irodalmi célok szolgálatába állítja erejét. A legnagyobb élő magyar drámaíró: Herceg Ferencnek új történelmi színművét, a Zrínyi Ilona fennkölt történelmi alakjának emléket állító és a magyar sorostérdés súlyos problémáit feszegető Aranyszárnyak mutatja be az írónak és témának méltó előadásban. A színpadról szárnyakat kap a nemzet, a zengő magyar szöveget szinte barokkos áradatává, és a színpadi megjelenítés korhű pompájában ünneplő erővel és jelentőséggel tudatosítja bennünk politikai, társadalmi és a történelmi folyamán amolyan egyéni változatban jelenléte ősi magyar hibáinkat, hogy neveljen, hogy tanulmányaita bevilágítsa az egyre sötétebb — de töretlen erővel hajnalhasadást váró — magyar éjszakába. Lehet, hogy néha vezércikkzerű szövegekbe téved, hogy néha közhelyesség is válik és hogy egy rendkívül kényes jelenben, amikor a haladó Zrínyi Ilonával palotást táncoltat, — giccses szakadék szélén lépke. Ocskay B. igazdóros, Bizánc, a Híd költőjének a drámaírás „szabályai” szerint boncolgatott kritikuskos esetleg szemére is vetik ezeket a kisdud szépséghibákat. Sőt eladallal állapíthatják meg azt is, hogy maga a szerző is oda nyilatkozott, hogy műve nem akar történelmi színmű lenni, hanem csak játék a történelmmel. Mindez nem gyengíti azt a tanulságot, hogy a magyar drámaírói irodalom bölcs nesztörének a tragikus magyar múlt egyik legtragikusabb történetébe ágyazott súlyos mondanivalóját nem a nemzetnek e célra életrehívott színházában hanem a Vigszinház érdemeit kisebbíteni, sőt — a legnagyobb örömmel állapítjuk meg, hogy a Vigszinház múltjához méltó kitűnő előadással tisztelte meg magát is, közönységét is és a nagy szerzőt is.

Perényi László és Sárdy János vitája egy primadonna miatt

Belépünk az „orvosrendelőbe”, hol Sárdy János fehér köpenyben áll a gyógyszereseket tartó üvegpolc előtt kétségbeesetten faggatja a kis Bethy Vajkót, hogy melyik orvosasszony üvegéből adott meg neki négy éves unokanővérkéjének.

Nyolcadszor próbálják a jelenetét a szövegi füccsok értelmesen rázza fejcsékjét, de a írás bizony nehezen megy. Végre Kalmár László forendező megszólal: — A mama menjen ki — mire felhangzik az igazi zokogás. A jelenet sikerült...

A szomszédos díszletteremben összeállítják a „szkriptet”. Az egyes jeleneteket ugyanis nem olyan egymásután veszik fel, mint ahogy a vásznon látszik. A különböző színpadon felvett filmtöredékek kezdőcsoportját megszámozzák és az ezután válogatják össze a filmet.

A filmgyári munkások gyorsan átrendezik az orvosi rendelőt nappali fogadóvá, miután a fénymester az éjszakai világitást nappali fényre varázsolja át: másfelől a „furnirozzák” a lámpákat, igazgatják a fényforrásokat; amikor végre az „utacari” langos napfény árad a csipkefüggönyökön keresztül, kezdődik a következő kép:

Perényi László, a fiatal festőművész szenvedélyesen vitatkozik Sárdy Jánossal, a varcskákba toppant áramni primadonnán, akinek szerepe egy tehetséges másodikéves színővendéké, a fiatal Csók Erzsébet alakítja Kalmár László tavaly komolyan számításba vette a „Sziám macska” főszerepére ezt az érdekes arca leányt, aki most kapta első nagyobb film szerepét.

Tizedségi próba után ez a jelenet is tökéletesen sikerült. Közben néhány szót váltunk a darab rendezőjével, aki egyben a „Flu vagy lány” szövegét is írta.

— Senki nem szereti a saját mesterségét, amíg az életől nem kap egy pontot és azután a utatára öbruc eredeti hívatásának: — mondja Kalmár László — ez a tulajdonképpeni értelme ennek a darabnak, amelyben két fiatal pár számos mulatságos és komoly bonyodalmon keresztül talál egymásra. A nő főszerepet Szemere Vera és Peisóczy Irén játssza.

Szalontai Kiss Miklós, a „Mester Film” gyártásvezetője nyilatkozik végül, hogy újabbban olyan pergő képek készítését tervezik, amelyek a szórakoztatáson felül valamilyen mélyebb értelmet is kifejezésre juttatnak. Lekezeséssel beszélt legközelebbi tervéről:

— Teracsényi Gyula „Hősök” című regényének filmváltozatát kezd-

meg nekünk ez alkalommal, hogy még csak a szokásos díszítő jelzőket is elhagyjuk. Jó előadásban kiváló munkát végeztek. Ime: az állítólagos rendezőválság! Nem kell annak, az általunk külföldben is tagadott, válságnak a megoldásához rendezőképző iskola. Csak szöveg és munkához kell engedni azokat, akik öntek is ehhez a mesterséggel párosult művészethez és nemcsak művészekről azt.

ANDANTE — Rádus —

Járgyókeről visszapatogzó, valószínűleg szívesen sugárzik szét a tiszta szerelem ezen a csodálatosan bájos svéd film úde képein. Nincs benne persze szíveskedély. A mesés szöveg néhol vontatott, de a modern képkepekkel tarkított jeleneteket finoman festik alá Bach mélabúsi akkordjai, Beethoven szimfóniája a boldogságról, Chopin,

Jók el márciusban. Az első világháborúból hazatért katonának a főlény folytatott megrázóan emberi harca mutatja be ez a film, amely nemcsak a háború, hanem a magyarság hőseit is elének vetíti.

Örömmel üdvözöljük a magyar filmgyártásnak ilyen irányú megújulását, de kíváncsian várjuk a kivitelet.

Tarnói László

Ezek után pedig nem mindegy akadékoskodásnak, ha felhívjuk a rendező figyelmét arra, hogy az előjátékban Jávor Pál kínos tisztasága és kiképzése operettszerű. Hiszen akkor érkezni lóháton, megvaog a hidegtől, forráit bort vár, tíz mérföldet lovagolt egyfolytában metsző hidegben. Ha kissé naturalisztikusabb lenne Jávor megjelenése, még Zrínyi Ilona-Lázár Mária pompázó szépsége is erősebb hangsúlyt kapna. És eltűnnék az előadás egyetlen szépséghibája.

III. — op —

Tölgységi és Kisgyörgyi rekordot lőtt a műgyetemi lövészek versenyén

A Műgyetemi Lövész Egylet háromnapos fedettpálya céllovás versenyén Tölgységi Sándor az Esztergomi MOVE lövésze céllovás pisztolyval 560 kört lőtt, ami fedettpálya rekord.

Felavatták a BSE fedett löpályáját

A Budapesti Sport Egyesület a Reáltanoda utcában korszerűen berendezett kispuska és önműködő pisztoly löpályát létesített. Az új löpálya, mely a legmodernebb elvek szerint készült, céllovás sportunk egyik legerősebb hajléknak ígérkezik.

A hagyományos BEAC sziv szervezte meg az E botásók számára a párbajtőr csapatbajnokságot

A BEAC párbajtőröző csapata, mint ismeretes a MAC, HTVK, BBTE és MAFC együttese előtt megszerezte a büszke bajnoki címet. — A hagyományos BEAC sziv szervezte meg számunkra a bajnokságot — mondja boldogságtól sugárzó arccal Sárka Ferenc dr. igazgató. — A fiúk oroszlanként küzdöttek minden egyes aszóban, hiszen veretlenül végeztek. A csapat főerőssége a veterán Bay Béla dr. volt, aki megmutatta, hogy még ma is a legnagyobb pengeművészünk. De a többiek: Ritvay dr., Rerrich dr., Kovács, Nedeczky dr. és Berzsényi dr. is pompásan harcoltak.

A szegedi színház állandó operagyüttese március 4-én a „Bohémélet”-tel, 5-én pedig a „Tosca”-val mutatkozik be a közönségnek. Az előadások a díszletkezt az Operaház bocsátotta rendelkezésére.

A napokban egy jegykarneválon, amelyet a budapesti korcsolyázók német szereplőkkel együtt rendeztek, az egyik magyar szereplő Chaplin figurájában jelent meg a jégen. A mostanában botrányokról is sokat emlegetett amerikai zsidó filmszínész maszkiájának ábrázolása nem a legzseresebb ötlet volt és a rendezőség tapintatát sem dicséri.

A Református Közönségek olvasnak, hogy Szeleczky Zita 1000 pengőt adott a református főgimnázium felépítésének költségeire. Szokatlan hír a mai szűres világból. A régi művészek jutnak az eszünkbe, akik ideális célért még annakidején szívva hoztak komoly áldozatot.

Barabás Sári, akinek nagysikerű dalszövege volt a napokban a Zeneművészeti Fiskolán, március 10-én mutatkozik be az Operában a „Figaro házassága”-ban.

101 CIGÁNY A MŰVELŐDÉS HÁZÁBAN

Március 3-én vasárnap délután a Magyar Művelődés Házában 101 cigány muzsikája Dankó Pista, Fráter Lóránd, és Balázs Árpád, nőiát. A nótadélután énekesei: Szecsódy Irén, Bakas Kató, Utry Anna, Cselényi József és Kerék György.

Március 1-én ünnepli Kolozsvár Adyt

A huszonöt évvel ezelőtt elhunyt Ady Endre emlékeztetésére Ady-estet készült Kolozsvár. A kolozsvári Ady-est március 1-én lesz és az emlékeztetőt Matkai Sándor író egyetem tanár volt erdélyi református püspök mondja. Matkai Sándor egyik legjobb ismerője Ady emlékeztetésének és ő volt valamikor az első, aki nagy tanulmányban skra- szálta a költő mellett és örök magyar értéket hangzottatta. Az esten Tölgységi Sándor — Ady dalaikat énekel.

Üj német paraszt-opera

A salzburgi tartományi színházban nemrég ritka sikerrel mutatták be Franz Salimhofer „A kőr ruhája” című új parasztoperáját. A siker nagyságára jellemző, hogy az előadás befejeztével nem kevesebb, mint harmincszor gördült fel újból a függöny. Erre, hogy az operát a színház vezetősége csak úgyzólván mellékesen tűzte műsorára, anélkül, hogy különösebb sorsot várt volna tőle.

Harangvölgyi és a MAC osapata győzött a sífutó bajnoki versenyen

A Magyar Sí Szövetség a János-hegyen rendezte meg Magyarország 1944 évi sífutó bajnoki versenyét neagszerű pörhóban. A szeniórok 18 kilométeres távja két 9 kilométeres körből állt, míg az ifjúságiak csak egy kört futottak. A bajnoki verseny MAC sikereket hozott, mert mind az egyéni, mind pedig a csapatversenyben a griffmadaras versenyzők végeztek az első helyen.

Egyéni futóbajnok: Harangvölgyi MAC 1 óra 19 perc 59 mp, 2. Enyedi Postás, 3. Berecz Postás. — Csapatbajnok: a MAC együttese (Harangvölgyi, Hulényi, Vincze, Váradi, Kabona) 7 óra 15 perc 39 mp, 2. Postás, 3. BLE.

Felavatták a BSE fedett löpályáját

A Budapesti Sport Egyesület a Reáltanoda utcában korszerűen berendezett kispuska és önműködő pisztoly löpályát létesített. Az új löpálya, mely a legmodernebb elvek szerint készült, céllovás sportunk egyik legerősebb hajléknak ígérkezik.

A hagyományos BEAC sziv szervezte meg az E botásók számára a párbajtőr csapatbajnokságot

A BEAC párbajtőröző csapata, mint ismeretes a MAC, HTVK, BBTE és MAFC együttese előtt megszerezte a büszke bajnoki címet. — A hagyományos BEAC sziv szervezte meg számunkra a bajnokságot — mondja boldogságtól sugárzó arccal Sárka Ferenc dr. igazgató. — A fiúk oroszlanként küzdöttek minden egyes aszóban, hiszen veretlenül végeztek. A csapat főerőssége a veterán Bay Béla dr. volt, aki megmutatta, hogy még ma is a legnagyobb pengeművészünk. De a többiek: Ritvay dr., Rerrich dr., Kovács, Nedeczky dr. és Berzsényi dr. is pompásan harcoltak.

A szegedi színház állandó operagyüttese március 4-én a „Bohémélet”-tel, 5-én pedig a „Tosca”-val mutatkozik be a közönségnek. Az előadások a díszletkezt az Operaház bocsátotta rendelkezésére.

A napokban egy jegykarneválon, amelyet a budapesti korcsolyázók német szereplőkkel együtt rendeztek, az egyik magyar szereplő Chaplin figurájában jelent meg a jégen. A mostanában botrányokról is sokat emlegetett amerikai zsidó filmszínész maszkiájának ábrázolása nem a legzseresebb ötlet volt és a rendezőség tapintatát sem dicséri.

A Református Közönségek olvasnak, hogy Szeleczky Zita 1000 pengőt adott a református főgimnázium felépítésének költségeire. Szokatlan hír a mai szűres világból. A régi művészek jutnak az eszünkbe, akik ideális célért még annakidején szívva hoztak komoly áldozatot.

Barabás Sári, akinek nagysikerű dalszövege volt a napokban a Zeneművészeti Fiskolán, március 10-én mutatkozik be az Operában a „Figaro házassága”-ban.

101 CIGÁNY A MŰVELŐDÉS HÁZÁBAN

Március 3-én vasárnap délután a Magyar Művelődés Házában 101 cigány muzsikája Dankó Pista, Fráter Lóránd, és Balázs Árpád, nőiát. A nótadélután énekesei: Szecsódy Irén, Bakas Kató, Utry Anna, Cselényi József és Kerék György.

Március 1-én ünnepli Kolozsvár Adyt

A huszonöt évvel ezelőtt elhunyt Ady Endre emlékeztetésére Ady-estet készült Kolozsvár. A kolozsvári Ady-est március 1-én lesz és az emlékeztetőt Matkai Sándor író egyetem tanár volt erdélyi református püspök mondja. Matkai Sándor egyik legjobb ismerője Ady emlékeztetésének és ő volt valamikor az első, aki nagy tanulmányban skra- szálta a költő mellett és örök magyar értéket hangzottatta. Az esten Tölgységi Sándor — Ady dalaikat énekel.

Üj német paraszt-opera

A salzburgi tartományi színházban nemrég ritka sikerrel mutatták be Franz Salimhofer „A kőr ruhája” című új parasztoperáját. A siker nagyságára jellemző, hogy az előadás befejeztével nem kevesebb, mint harmincszor gördült fel újból a függöny. Erre, hogy az operát a színház vezetősége csak úgyzólván mellékesen tűzte műsorára, anélkül, hogy különösebb sorsot várt volna tőle.

A Budapesti Sport Egyesület a Reáltanoda utcában korszerűen berendezett kispuska és önműködő pisztoly löpályát létesített. Az új löpálya, mely a legmodernebb elvek szerint készült, céllovás sportunk egyik legerősebb hajléknak ígérkezik.

A hagyományos BEAC sziv szervezte meg az E botásók számára a párbajtőr csapatbajnokságot

A BEAC párbajtőröző csapata, mint ismeretes a MAC, HTVK, BBTE és MAFC együttese előtt megszerezte a büszke bajnoki címet. — A hagyományos BEAC sziv szervezte meg számunkra a bajnokságot — mondja boldogságtól sugárzó arccal Sárka Ferenc dr. igazgató. — A fiúk oroszlanként küzdöttek minden egyes aszóban, hiszen veretlenül végeztek. A csapat főerőssége a veterán Bay Béla dr. volt, aki megmutatta, hogy még ma is a legnagyobb pengeművészünk. De a többiek: Ritvay dr., Rerrich dr., Kovács, Nedeczky dr. és Berzsényi dr. is pompásan harcoltak.

A szegedi színház állandó operagyüttese március 4-én a „Bohémélet”-tel, 5-én pedig a „Tosca”-val mutatkozik be a közönségnek. Az előadások a díszletkezt az Operaház bocsátotta rendelkezésére.

A napokban egy jegykarneválon, amelyet a budapesti korcsolyázók német szereplőkkel együtt rendeztek, az egyik magyar szereplő Chaplin figurájában jelent meg a jégen. A mostanában botrányokról is sokat emlegetett amerikai zsidó filmszínész maszkiájának ábrázolása nem a legzseresebb ötlet volt és a rendezőség tapintatát sem dicséri.

A Református Közönségek olvasnak, hogy Szeleczky Zita 1000 pengőt adott a református főgimnázium felépítésének költségeire. Szokatlan hír a mai szűres világból. A régi művészek jutnak az eszünkbe, akik ideális célért még annakidején szívva hoztak komoly áldozatot.

Barabás Sári, akinek nagysikerű dalszövege volt a napokban a Zeneművészeti Fiskolán, március 10-én mutatkozik be az Operában a „Figaro házassága”-ban.

101 CIGÁNY A MŰVELŐDÉS HÁZÁBAN

Március 3-én vasárnap délután a Magyar Művelődés Házában 101 cigány muzsikája Dankó Pista, Fráter Lóránd, és Balázs Árpád, nőiát. A nótadélután énekesei: Szecsódy Irén, Bakas Kató, Utry Anna, Cselényi József és Kerék György.

Március 1-én ünnepli Kolozsvár Adyt

A huszonöt évvel ezelőtt elhunyt Ady Endre emlékeztetésére Ady-estet készült Kolozsvár. A kolozsvári Ady-est március 1-én lesz és az emlékeztetőt Matkai Sándor író egyetem tanár volt erdélyi református püspök mondja. Matkai Sándor egyik legjobb ismerője Ady emlékeztetésének és ő volt valamikor az első, aki nagy tanulmányban skra- szálta a költő mellett és örök magyar értéket hangzottatta. Az esten Tölgységi Sándor — Ady dalaikat énekel.

Üj német paraszt-opera

A salzburgi tartományi színházban nemrég ritka sikerrel mutatták be Franz Salimhofer „A kőr ruhája” című új parasztoperáját. A siker nagyságára jellemző, hogy az előadás befejeztével nem kevesebb, mint harmincszor gördült fel újból a függöny. Erre, hogy az operát a színház vezetősége csak úgyzólván mellékesen tűzte műsorára, anélkül, hogy különösebb sorsot várt volna tőle.

TEXTILÁRUH BEHOZATALI KFT. Múzeum-körút 11. Telefon: 182-400. ELADÁS NAGYBAN. IRODABUTORT KOCIS JÁNOS-TCL. Budapest, Városliget u. 14. T.: 112-821. Üzem: Gy. Tóth P. u. 22. T.: 910-828.

ING mérték szerint a H A R I S N Y A BAZSÓ Baross-u. 66. Telefon: 149-400. BUTORT keresztény műszertanok termékei HETESY-101. Vilmos u. 53.

101 CIGÁNY A MŰVELŐDÉS HÁZÁBAN. Március 3-én vasárnap délután a Magyar Művelődés Házában 101 cigány muzsikája Dankó Pista, Fráter Lóránd, és Balázs Árpád, nőiát. A nótadélután énekesei: Szecsódy Irén, Bakas Kató, Utry Anna, Cselényi József és Kerék György.

Március 1-én ünnepli Kolozsvár Adyt. A huszonöt évvel ezelőtt elhunyt Ady Endre emlékeztetésére Ady-estet készült Kolozsvár. A kolozsvári Ady-est március 1-én lesz és az emlékeztetőt Matkai Sándor író egyetem tanár volt erdélyi református püspök mondja. Matkai Sándor egyik legjobb ismerője Ady emlékeztetésének és ő volt valamikor az első, aki nagy tanulmányban skra- szálta a költő mellett és örök magyar értéket hangzottatta. Az esten Tölgységi Sándor — Ady dalaikat énekel.

HTVK, BBTE, BEAC és MAFC került a női törőcsapatbajnokság döntőjébe. Vasárnap délelőtt a Műgyetemen kezdődött meg a női törőcsapatbajnokság. A hölgyek két csoportba váltak. Az elsőben a HTVK, MAFC, TFSE és FUTURA; a másodikban a BBTE, BEAC, MÁV Előre és DAC együttese vivott. A délelőtti mérkőzések lezárása után a döntőbe a HTVK, MAFC, BBTE és a BEAC csapata került. Eredmények: HTVK-TFSK 9:0. (G. Bobáthy 4, Rác 3, Baky 2, Sigmund 1 győzelem.) BBTE-DAC 9:0. (Zsabka 3, Holler Bachné 2, Bortelekly 2 és Ferencsik 2 győzelem.) BEAC-MÁV Előre 9:7. (Bukovits 4, dr. Viktorné 3, Pattagiarini 2, Zoltán 0 győzelem.) BEAC-DAC 9:7. (Dr. Viktorné 3, Bukovits 3, Pattagiarini 2, Zoltán 1 győzelem.) BBTE-MÁV Előre 11:5. (Zsabka 4, Portelekly 3, Hollek-Bachné 2, Ferencsik 2 győzelem.) HTVK-FUTURA 10:1. Sigmund 3, Kiss Kató 3, G. Bogácsy 2, Sákovits 2 győzelem.) MAFC-TFSK 8:8. Győr a MAFC, jobb találat arányával. A döntőbe tehát a HTVK, BBTE, BEAC és MAFC került. Ez a végül sorrendet várjuk a látottak alapján.

ILYEN VOLT NETTUNÓ A BÉKÉBEN...

A fasiszta Olaszország alkotásai ma romokká és harcmezőkké változtak

A szövetségesek Nettunónál történt partraszállása óta a hadijelenésekben több olyan városnév szerepel, mely a régebbi olasz térképeken nincs feltüntetve.

Litoria, Pontinia és Sabandia

csak az új fasiszta Olaszország alkotásai az utolsó tíz év alatt, ugyanúgy, mint a termékeny szántóföld, ahol felépültek, mely ma harcmezővé változott.

Itt a tenger és a hegyek között 20-30 km szélességben az u. n. pontinai mocsár területét, melyet a hegyekből lefelé rohanó patakok alkottak, mivel a tengerparti homok a viznek gátat vetve, a vidéket körsökről mocsárrá változtatta.

A fertőző mocsarak lecsapolása

A római császárok, valamint egyes pápák kísérletei, hogy ezt a fertőző mocsárt lecsapolják, nem jártak sikerrel, és az egykori olasz királyok sem oldotta meg ezt a kérdést. Mussolini energiájának köszönhető, hogy

15 év leforgása alatt sok munkacsoport és pénzáldozattal a nagy területet, amelyen eddig csak néhány pásztor, vadász és vadállatok tanyáztak, termékeny szántóföldévé változtatta és itt most több mint 60.000 ember találja megélhetését.

Az egész terület 75.000 hektárt foglal magába és a költségek hektáronként kb. 30.000 lírára rúgtak. Ma a hegyi patakok vizét csatornákon keresztül egyrészt a tengerbe irányítják, másrészt a vizet szivattyúkkal felemelve, feljebb fekvő árkokba vezetik, amelyekből a száraz hónapokban a szántóföldeket öntözik.

Szétszórva épített házak

A telepések, főleg az első világháború utáni időszakból kerültek ki, akik szabadon jutottak a földhöz, viszont a költségek 65 százalékát viselniük kellett, ezzel szemben az adó fizetésről egyelőre fel voltak mentve. A telepések házai szemben a szokásos olasz építkezési módszerrel,

az egész területen szétszórva épültek,

egyszerűek és célszerűek voltak, az istállók, csűrök teljesen megfeleltek egy kb. 10-25 ha. nagyságú szántóföld tulajdonosának.

Remek ültetvények

A tanyákat jó utak kötik össze egymással és az 5 kerületi központtal, melyek a legmodernebb építkezési tervek szerint épültek fel. Ezekben a városokban a főtér körüli lát-

Arthur Rimbaud: Versek

Az új francia irodalom semmi sem köszönhet annyit, mint Rimbaud-nak, ennek a csodálatos lángelmének, ennek a tümeményes ifjúknak, aad Duhamel szavai szerint, három esztendő alatt, tizenhét-húsz éves koráig végig járta mindazt, amit az irodalom alkotott, végigfutott az irodalomtörténet korszakain, hogy huszadik éve küszöbén búcsút mondjon a versek és végül is megtelepedjék Afrikában, mint úgynök, kereskedő, fölfedező és fegyverszállító. Rimbaud-val kezdődik a szurrealizmus, vele a forma felszabadító modern forradalma, vele Aragon, de vele Claudel is. Versei remekművek, s nem kisebb költő hódolt előtük, mint Verlaine. Megdöbbentően meredően ível ez a költői pálya, felkímálhatatlan remekiség, a "Rézesség hajó"-ja. Ekkor Rimbaud egy merész mozdulattal elveti a forma nyűgét, s megteremtí prózaverset: ragyogó, ezer színt játszó világát. Ezek a "Sötét mélységek"; egy műfaj, amely ölvén esztendőre irányít mutat az irodalomnak, s aztán jön "A pokolbeli évad", mely Claudelnek jelölte ki az útját. — Ennek az óriási szellemnek, ennek a csodálatos költőnek a lelkét immertől meg ez a kötet. A verseket Rónai György fordította, ő írt hozzájuk lényzeteket, s a kötet első bevezető előszavát, melyből nemcsak Rimbaud alakja bontakozik ki megkapóan, hanem az izgalmas kor is, meg az egykori irodalmi élet. A versek mellett gazdag filológiai és történeti anyagot is nyújtó kötet irodalmi életünk komoly eseménye.

hatjuk a városházát, templomot, a faszó házát, postát, szállodát és a kórházat,

a mag köré csoportosultak a többi házak, mind jobban ocséjítva a szabad területet.

Német ejtőernyősök munkában

Hídeg és nedves ez a vasárnap kora reggel a német ejtőernyősök H. harci csoportjának B. állásában, 130 méter magasan vannak az Abbruzzók hegyvilágának kelts közepén. A csúcsokat betek öta, bőlepel tákarja.

A fővadászt magasan felhajtja kabátgallóját, még egy terítőt is vesz magára. Láttá a völgyben az áthatolhatatlan felhőtegnert, mely csak itt-ott szakad fel gyöngön. Ebben a pillanatban a fővadász messzelátójába tekint, merően néz a szerjben levő magaslatra. Ecskben a napokban a megfigyelésnek és felderítésnek óriási jelentősége van.

Tüldölt St. város már jó néhány nappal ezelőtt előnyösebb helyi állások visszavételével kapcsolatosan a csapatok szétrombolták és kiürítették, az angolok azonban még nem értek ide. Egyenként küldik előre felderítő csapatokat, csaknek elsősorban az útvisszonyokat kell kismerniük. Nemsokáig maradnak észrevétlenül a tüzérség lövései mint menydörgés hangzanak a hegyen keresztül. Néhány nappal ezelőtt ugyanígy morzsoltak fel egy erősebb angol felderítő csapatot.

Most mindkét oldalon látszólag nyugalom van. A német pionirok mindenütt egész munkát végeztek. Az utak és hidak szétrombolva az egész vonalon. Az ellenségnek nem marad más hátra, mint fardátággal ujonnan felépíteni, hogy nehezt fegyvereiket továbbvihessék. Szerencsétlenségünkre, az utóbbi napok nagy esőzéssel következtében a száraz folyómedrek is használhatatlanná lettek.

A német oldalon is élénk az élet: állásokat helyeznek el a hegyi sziklákban, még azok számára is láthatatlan, akik építik aszkat. Drótkakadályokat állítanak fel, páncélzárak:

A pontinai szántóföld ma Olaszország egyik legtermékenyebb vidéke. Rizstelepekkel való kísérletesek rekord-aratásokat eredményeztek.

paradicsomültetvények holdanként 500 q-át hoztak.

Ezen az egykor teljesen terméketlen szántóföldön 1940. évben 67.000 q cukornádat és 4000 q különféle vetőmagvakat, továbbá cukorrépát, kendert, pamutot és mindenekelet gabonát termeltek. Az állatállomány is állandóan növekszik.

Reméljük, hogy a háborús események következtében e terület gazdasági élete nem áll meg véglegesen.

építenek be. Az angolok és amerikaiak egy nap rájönnek: a tulajdonképpen harci most kezdődik a sziklákra. Ugyanazok a harcpróba ejtőernyősök állanak majdnem ugyanazon egységekkel szemben, akiknek Sziciliában nagy károkat okoztak. Ők, akik a jelen háború minden harcmezőjén ragyogóan kitétek magukért, hajlíthatatlan harckepeségüknek éppen ott adták tanújelét.

Szicília óta állandóan bevetett repülőernyős egységeket: néhány hét óta itt is, az Abbruzzók hegyvilágában. Rövid idő alatt a hegyi harci mestereivé váltak. Különösen eredményesen dolgoztak T-kerületben. Miután az ellenséges tüzérség színtelen előkészületeket tett és 20 ezer gránatot dobott a német ejtőernyősök állására: éjszaka és köd leple alatt egy indiai divízió csapata megtámadta a csak gyöngön megszállott biztosító vonalat. A tülerőnek sikerült behatolni a különböző állásokba, a nélkül, hogy veszélyeztettek volna a fő harci vonalat.

Másnap kora reggel az ejtőernyős vadászok ellentámadásba mentek át. Elkeseredett közelharcban főlegnyerbe kerültek. A gyorsfűző MG-nek gazdag termése volt. A harci zaj elmúltával, az ellenség elesései sorokban feküdtek a harcmezőn. Az ellenséges támadás teljesen semmi volt. Csak kis részük vonult vissza saját állásába, némiképp turbánt viselő hindu monettet fogolyként. A saját veszteség és alkalommal rendkívül csekély volt.

Őszinte riport a városi közgyűlés „izgalmairól”

Miért vették le a napirendről a harmadik alpolgármesteri állás betöltésének tárgysorozati pontját?

A szombati lapok, különösképpen a baloldaliak hosszabb tudósításokat közöltek a most megtartott fővárosi közgyűlésről, amely szorintuk bővelkedett az „izgalmakban”. De ezek a közlemények csak mellékesen és másodsorban foglalkoznak azzal, ami tulajdonképpen történt: **miért maradt el a harmadik alpolgármesteri állás betöltése?**

A lapok Homonnay polgármester ünnepléséről beszélték, amely azután történt, hogy Nagy László interpellált a főpolgármesternek Pozsonyban tett nyilatkozata ügyében. A válasz és a viszonylás után valóban bővelkedett izgalmakban a közgyűlés, de utána jött az igazi csomage: a barrikádra vonultak fel a szocdemek és a liberálisok, akik összecsapni készültek a harmadik alpolgármesteri állás ügyében.

A baloldali „buktatásra” készült

A harmadik alpolgármesteri állásra, mint azt már előzőleg a városi háza tornya alatt megállapították, három tanácsnokot jelölték volna: vitéz Becske Kálmánt, Rosta Jánost és Dörre Endrét. A

két utóbbi lemondott volna a jelölésről és így Becske Kálmán egyhangúan folytatta volna el a harmadik alpolgármesteri székét.

Rassay és Millok tüntetően elvonulnak

A harmadik alpolgármesteri állás betöltésének tárgysorozati pontjánál kitört a vihar, a baloldali égsengőst rendezett és a kifejező választmányt tüntető távozásával elhagyta Rassay Károly és Millok Sándor. Lemondásukat azonban jelentették a közgyűlésen az önkölk főpolgármesternek, így **külön problémát okozott az, hogy mi történjék a hiányos kijelölő választmánnyal.**

Már-már úgy látszott, hogy a baloldali akciója eredménnyel jár, mert hírek keringtek arról is, hogy félig-meddig pártatlansághoz most már nem Becske Kálmán, hanem Felcsay Ferenc kerül a biztos megválasztásra váró jelöltnek.

Végül is is történt, hogy a kifejező választmány kormányparti tagjai is lemondottak és lemondásukat ugyancsak bejelentették a főpolgármesternek, ami a helyi ügytelő alakulására a közgyűlés na-

Keressük az igazságot!

E embereket keresünk, akiknek az élő igazság a fontos. Sem egyének, sem országok nem menekülhetnek már ezen a földön a múltba. A történelem óriás kereké feltartóztatatlalul tovább forog s ha béke lesz, akkor sem folytathatjuk a megszakított létet ott, ahol a háború kitörése az elmúlt korszakot lezárta.

A világtörténelemben még sohasem küzdöttek a népek olyan mélyreható döntésekért, mint ebben a háborúban. A hatalmas harc minden egyes ember jövődjét meghatározta, függetlenül attól, hogy melyik állam kötelékében élünk.

A megismerés mélyesége vágya járja át a világot s az éter hullámain úgy lármáznak a vélemények, ahogy az égük menydörgő zaja tölti be a csatamezőket. Merré viz az út? Miért harcolnak milliók, hosszú éveken át? Milyen lesz a jövőnk, amelyet ez a véres birkózás formál?

A megismerés és a tudás tisztavizu forrását megtalálja, ha rádióközszülőknek gombját Németország hangjára állítja be! Németország hangja a jövő hangja. A birodalom hadserege a kisemberekért és a szegényekért harcol. A véraldozat jelszava: a legjobbba jussanak előre minden európai nemzet boldogulására, akár a nyomor, akár a jólét ringatta bölcsőleket! A szabad fejlődés nagy gondolatért tombol a harc, a szabad tulajdon és az egyéni kezdeményezés jegyében. A közös európai kul-

pirendjéről a harmadik alpolgármesteri állás betöltéséről szóló tárgysorozati pontot levette.

A tárgysorozati pont tehát lekerült a közgyűlés napirendjéről,

A Hazai Bank Részvénytársaság február 28-án megtartott XLIX. üzletvérendes közgyűlése az 1943. üzletvérendes tanácsot, valamint az igazgatóság összes javaslatát elfogadta. Elhatározta, hogy a kimutatott 1.377.821 pengő tiszta nyereségből a tartalékalapnak 200.000 pengővel, az Elméret Nyugdíjpenztárnak 400.000 pengővel való javadalmasítása és egyéb jutalmazások után osztalékra részvényekint P 1.60 (4 százalék), vagyis összesen 400.000 pengő fordítandó és 167.864 pengő az 1944. üzletvérendé számára vitessék át.

A Nemzeti Hitelintézet Rt. február 25-én tartott közgyűlésén 4% osztalék fizetését határozta el. A részvényesek nevében felszólalt Török Desső kanonok megköszönte azt a megértést, melyet az intézet a kisemberek kölcsönigényével szemben tanultott.

Huszonhat százalékkal gyarapodtak a Magyar Bank betétei

A Magyar Bank és Kereskedelmi Rt. igazgatósága dr. Schöber Béla m. kir. titkos tanácsos, elnöklésével február 19-én tartott ülésében megállapította az 1943. (ötvenharmadik) üzletvérendé mérlegét. A bank nyugdíjpenztára és a nyugdíjasok céljaira a felvett üzletvérendes nyereségből mérlegben belül történt jelentős összegű juttatás után a mérleg a múlt évi nyereségátbontat betudásával P 2.220.063.25 nyereséggel zárul (az előző évi P 2.152.194.45-vel szemben).

A nyereség felosztására nézve az igazgatóság a március 16-ra egybehívandó évi rendes közgyűlésnek azt javasolja, hogy osztalékre részvényekint 250 pengő (5%) azaz: 750.000 pengőt fizessenek.

A takarékbetétkönyvekre elhelyezett betétek állománya az előző évi 80,3 millió pengőről 97,6 millió pengőre, tehát 17,3 millió pengővel (vagyis 21%-kal), a folyószámlabetétek összege pedig az előző évi 62,3 millió pengőről 121,1 millió pengőre tehát 77,8 millió pengővel (125%-kal), az együttes betétállomány ez szerint 173,6 millió pengővel 218,7 millió pengőre, azaz 45,1 millió pengővel (26%) gyarapodott. A pénzügyi körletek és szárazmárán

túra védelme és fejlesztése a fegyveres győzelem célja s tudjuk, hogy szenvedésbe, vérbe, nyomorba fulladt a legnemesebb emberi kultúra, ha Európa népei nem tudnak közös céljait építeni a kelet felel rohamozó szovjetbarbarizmus visszavérésére.

A német rádió nemcsak örömet, vidámságot s pompás zenét közvetít, — amire ma is szükségünk van —, hanem keresi az igazságot, követeli a gondolkodás függetlenségét s ápolja eleven érzését az európai népcsalád sorországai közösségének, mert harcából, fájdalmaiból és könnyekből születik a vajdas korszakában az új világ, minden független nemzet boldogulásának biztosításáért!

A Német Birodalmi Rádió „Donau állomása” (Donau Sender) minden nap magyarul ad híreket a 325,4 — 922 kHz; hullámhosszon.

7.15—7.30-ig (DXO 49.93 m; 6.010 kHz rövidhullámhosszonon le.)

11.00—11.15-ig

16.50—17.00-ig

23.15—23.30-ig

1.00—1.15-ig

20.15—21.00 bő szórakoztató és tanítóműsor, sok zenével!

Vasárnapon: Délkeleti rádiószemle és hallgatók kívánsághangversenye.

Hétfőn: Hírmagyarázók beszél.

Kedden: Művelődés-adás

Szerdán: Európai körkép. „A világba tekintünk”

Csütörtökön: A „Donau állomás” a birodalomban élő magyar munkásokhoz szól.

Pénteken: Berlini posta

Szombaton: Fényszórvó

Ezenkívül minden adásban hírek. Aktuális megjegyzések és helyzetjelentés.

Hójjas Iván államtitkári címet kapott

A Kormányzó a magyar királyi kegyelmelem- és közkedésügyi miniszter előterjesztésére dr. Hójjas Iván miniszteri osztályfőnöknek nyugalmabavonulása alkalmából az államtitkári címet adományozta (MTI)

TARJANI-HORVÁTH-KONDOROSSY EST A ZENEAKADEMIÁN

Tarjani Tóth Ida címbelommművésznő, Horváth Zoltán karnagy és Kondorossy László az ismert seneaszórá jel-sikerült estet rendeztek a Zeneakademián. Tarjani Tóth Ida művészi jelésével, Horváth Zoltán a Budai Mendolinszenekar vezényletével aratott sikert Kondorossy László aszinpomén-dalait Dórita Bonewa, Hajdu Anne, Rudny Rittler Irén, Szigeti Sándor, Ince Sándor énekelte nagy sikerrel. Közreműködött továbbá Alföldy Géza költőmagányával, Papp Adá Kárpáthy Júlia Ába Iona, s Hajógyári énekkar Kérdi Béla vezényletével. Zongorán Kály Mária és Dankó Aladár kísért.

Mélyen kiépített állásokból verte ki a bolsevistákat a német ellentámadás Szvenigorodkánál

Nagy elhárító siker a Rogacev és a Berezinától délre lévő terület között

Berlin, február 27. Az NST jelent: A legutóbbi 24 óra során a keleti arcvonalon lényeges változás nem történt. A német arcvonal újabb nagy ellenséges támadásokat vár. Az időjárás hirtelen megváltozott és...

A Dnyepér és Krivojrog között német csapatok folytatódó ellenes támadásokat vertek vissza ez a nos páncélos megsemmisítésével. Krivojrogtól északnyugatra a hadosztálynyi erővel szintén eredménytlenül támadtak a szovjet csapatok. Szvenigorodkánál a napok óta tartó német ellentámadás újra tört nyert és...

Mélyen kiépített állásokból verte ki az ellentámadást, amelyek nagy veszteségei voltak.

A Pripjettől délre a német csapatok erősen tért nyertek, szovjet részekről azonban páncélos alakulatokat vetettek most harcra. Negyven páncélosal támadtak két helyen és ezek közül a németek harmadikat megsemmisítettek. A harcokban nagy német lovaskötelek is résztvettek. A szovjet támadások súlypontja továbbra is Rogacev és a Berezinától délre lévő terület között van. Rogacevtől északra a német csapatok teljes elhárító sikert értek el.

Vitöbbszöki cöllekre és Krivojrog felé nyugatra csak helyi harcok voltak.

Az északi szakaszon továbbtart a német csapatok elszakadási mozgásai a régióta előkészített kedvezőbb állások felé. Számos ellenséges zavaró támadást vertek vissza. A Pejusz, és az Ilmenától között német csatárepülők és vadászok egész nap támadták az ellenséges csapatokat.

Német repülőgépek százai támadják a bolsevistákat a krivojrog arcvonalon

Berlin, február 27. Mint az Interfax értesül, a keleti arcvonalon a német légi fegyvernem közelébe szombaton nagy veszteségeket okoztak a bolsevistáknak. Nehéz harcok követték melyek során a szovjet repülőgépekkel és a hadosztályokkal együtt folytatódó támadásokat intéztek különösen a Krivojrog arcvonalon, ahol támadások főképpen a szovjet két gépesített hadosztálya és páncélos erők ellen irányultak. Német repülőgépek százai támadták a légi teret, amelyet német vadászrepülőgépek védelmeztek. Ismételt légi harcok kövöztek a szovjet repülőgépekkel és vadászrepülőgépekkel. Még nem teljes jelentés szerint a légi harcokban a németek...

13 szovjetgépet lelőttek. A keleti arcvonal északi részén szombaton szintén élénk volt a légi tevékenység. Német csatárepülőgépek meglepetésszerű alacsony támadásokban egész nap a leghevesebben támadták a szovjet gyalogsági egységeket. Bombajelölőkkel és tüzfegyverekkel hatatosan támadták azokat a bolsevista gépesített oszlopokat is, amelyeket az ellenség a Pejusz- és az Ilmenától között az utánszállítás fenntartására bevetett. A délutáni órákig a német repülők több mint 20 járművet semmisítettek meg, közülük sok motoroszánt, amelyek teljesen elpusztultak vagy a támadások következtében kigyulladtak. (MTI)

Doriot a keleti arcvonalon szerzett tapasztalatairól

Páris, február 27. A Nemzetközi Sajtó Tudósító jelent: Jaques Doriot, a francia néppárt vezetője, aki a bolsevizmus ellen küzdő francia légi főhadnagya, a keleti arcvonalról visszafutott Párisba. Doriot kijelentette, hogy szigorúan távol tartja magát a francia belpolitikától. Franciaországi kitérője csupán abból áll, hogy önkénteseket toborozzon a bolsevizmus ellen harcoló légióba, mint sajtónyilatkozatában közölte. Olyan nagy ország, mint Franciaország csak akkor foglalhatja el újra helyét Európában, ha munkája mellett vért is áldozza az új Európáért folyó harcban.

A támadó szovjet csapatok halálra súlyos veszteségeket szenvedtek és a németek visszavonulásuk közben elképzelhetetlen alaposággal pusztítottak el mindent.

Bulgária belpolitikai helyzete

Szofia, február 27. A NST jelent: Bulgária belpolitikai helyzetét a nemzeti politikai mozgalom megalapítására irányuló láz és előkészületek jellemzik. Februárban számtalan népgyűlést tartottak, amelyeken a kormány és a közzélet néhány vezető személyisége beszélt. A hét végén is továbbtartott ez a gyűléssorozat és vasárnapra több mint száz népgyűlést terveznek vitének. Míg kormánykörökben a jelenlegi helyzetet még csak propagandáknak minősítik, egyes helyeken már spontán bizottságok alakultak a mozgalom megalapítására. A kormány csupán ideológiai és technikai tanácsokat ad, míg a mozgalom megalapítását és megszervezését a hozzá közelálló népi köröknek engedi át. Egyelőre márciusban továbbfolytatják a felvilágosító munkát és helyi bizottságokat létesítenek, majd később egybehívják a mozgalom általános kongresszusát az elnökség megválasztására. Az alulról való kezdeményezés elve koncepciót jelent az eddig tartózkodó magatartást tanuló nemzeti csoportok terén, amelyeknek szintén módot akarnak nyújtani, hogy aktív részvételrel biztosítsák befolyásukat az új mozgalomnál. Mértékadó közzé nyilvánításai szerint a mozgalom ebben a formában csak a háború idejére jellemezhető.

mondotta Doriot. Neha már több mint tizenöt ezer francia jelentkezett az önkéntes légióba, szükség van arra, hogy a légió vezetését a francia néppárt az eddiginél jobban megismertesse, mert vannak Európában sokkal kisebb országok Franciaországnál, amelyek mégis ebben a tekintetben önkéntes hasonlíthatatlanul nagyobb áldozatokat hoztak. A bolsevizmus ellen küzdő önkéntes légió és a francia fegyveres SS egyszer talán majd az új francia hadsereg magvát alkotják.

Szigorúan ellenőrzik Amerikában a fiatalok leányokat

London, február 27. Az NST jelent: A Daily Herald jelentése szerint New Yorkban is megállították, hogy tizenhat évesnél fiatalabb lányok este tíz óra után kikerüljenek az utcán mutatkoznak. Előzőleg már ötszáz más amerikai városban rendeltek el hasonló intézkedéseket, mert a nagyvárosokban naponta tűntek el nyomtalanul fiatal lányok. A mozikat, táncteremeket és bárókat éjjel-nappal női detektívcsoporthoz kapták át, hogy megkeressék azokat a lányokat, akiknek eltűnését bejelentették. New Yorkban csupán a múlt évben 3000 ilyen kiskorú lányt szedték össze.

Doriot az újágról elöli emián elmé yeiről beszélt és rámutatott arra, hogy a német fiparancsnokok teljesen ura a helyzetnek. A német katonákat az arcvonalon és az arcvonal mögött ugyanilyen nyugodt biztonsággal tölti el. A német munka őrási gépe-etét még egyáltalán nem vetették látha teljes erővel. Az arcvonalmegrövidítések és a vonalak hátrahúvonása az elhárító csapatok heretében az utánpótlás utak megrövidítésével lényegesen növelték a védelem erejét és biztosították az északkeleti vonalakat, annál is inkább, mivel helyi és csakhamar kivédett megkezdéseiről elöli, ezeket a modulátokat nem az ellenség nyomására hárították végre.

Teljes megsemmisülés előtt áll a hetes számú brit indiai hadosztály

Lisszabon, február 27. A Dornel-írás. Hurmai arcvonalon tartózkodó hadtudósítója jelent, hogy a brit-indiai hadsereg 7. hadosztálya a Sinzweya görvényen Majutói telekre japán gyárba került és teljes megsemmisülés előtt áll. Minthogy az őrási anyagvesztés következtében az ellenségnek semmi reménye sincs arra, hogy szabaddá tudjon ebből a helyzetről, most már csak arra törek-

Korlátozták a Szófiába való utazást

Szofia, február 27. (TP) Március elsejétől kezdve mindazoknak, akik vidékről utaznak Szófiába, saját községük előjárósága által kiállított engedéllyel kell rendelkezniük, amelyben igazolják hogy utazása fontos és halaszthatatlan ügy érdekében történik. Ha az utas ilyen engedélyt nem tud felmutatni, szigorúan megbüntetik.

Újabb partizánok jelenek meg önként

Zágráb, február 27. (TP): Az ország különböző részein folyó titkizgatási munkákkal kapcsolatban a partizánok ismét 124 halottat és 40 sebesültet vesztek. Dalmáciában az illetékes hatóságoknál 175 partizán jelentkezett.

Bolgár ügyvédek tiltakozása a terrortámadások ellen

Szofia, február 27. (TP): A bolgár ügyvédek szövetsége egy felhívásban tiltakozik a bolgár városok ellen intézett terrortámadások ellen. A légiterrortámadások megértését jelentik azoknak az alapelveknek, amelyen a nemzeti együteltése alapzik. A bolgár népmozgalmi törekvés másra, mint ami nemzeti tulajdona, Macedonia és Trácia lakossága mindig alkotó elme volt a bolgár népek. A terrortámadásokat tehát azzal szem lehet igazolni, hogy Bulgária nem teljesítette a szövetségnek azt a felhívását, hogy ürítse ki ezeket a területeket.

és megszervezését a hozzá közelálló népi köröknek engedi át. Egyelőre márciusban továbbfolytatják a felvilágosító munkát és helyi bizottságokat létesítenek, majd később egybehívják a mozgalom általános kongresszusát az elnökség megválasztására. Az alulról való kezdeményezés elve koncepciót jelent az eddig tartózkodó magatartást tanuló nemzeti csoportok terén, amelyeknek szintén módot akarnak nyújtani, hogy aktív részvételrel biztosítsák befolyásukat az új mozgalomnál. Mértékadó közzé nyilvánításai szerint a mozgalom ebben a formában csak a háború idejére jellemezhető.

Roosevelt ellenségével az elnök újra megválasztása ellen szövetkeznek

Amerikai vélemények az amerikai elnök vereségéről

London, február 27. Az NST elárta: Roosevelt hívei is általában elismerik, hogy az elnök elvesztette a játsszmát és nem szeretheti többé vissza a kezdeményezést a kongresszusal szemben, — mint Arthur Webb írja a londoni Daily Heraldban. — A Life című amerikai republiánus folyóirat megelégedéssel állapítja meg, hogy a kongresszus, amely eddig az elnök „állandó gumibetűgöze” volt, most Roosevelt „állandó akadályává” lett. Waxring volt hadügyminiszter, aki New Yorkban szabad demokráta pártot szervez, azzal a céllal, hogy Roosevelt új megválasztását megakadályozza, hangsúlyozta, hogy Barkley szenátor lázadása lényegesen erősebb a Roosevelt új megválasztására ellen megnyilvánuló hangulattal.

az írta, hogy a kongresszus is hibát követett el. A fődolog azonban az, hogy a hibákat mielőbb kijavítsák. Ismét felmerül az a javaslat kongresszusi kövökben is, hogy a kormány tagjának, valamint a háborús hivatalok vezetőinek angol minlára cédjának módját, hogy kéthetenként megjenjenek a kongresszus elöti és kérdésekre válaszolhassanak. s így ne kelljen mindkét csoportnak a sötétben tárogatózania. Eddig a kormány tagjai csupán alkalmanként igazolták magukat kongresszusi bizottságok elöti. A kongresszus éppen ezért ragadtatta megát olyan sokatlanul heves támadásra Roosevelt és tanácsadói ellen, mert azt hitte, hogy Roosevelt a kongresszus elleni támadásokból tökélet akor kovácsolni új megválasztásához. „Washington most azt várja, miyen politikai hatással lesz a kongresszus lázadása és Barkley új megválasztása Roosevelt megválasztásának kilitásaira és a két párt választási taktikájára” — írja Hensell Tutmann, a Daily Sketch washingtoni tudósítója.

Mint a Wall-Street Journal jeletti, Barkley átmeneti lemondása a szenátus elnökségéről a New Yorki Stock Exchange-n hirtelen a legerősebb vásárlási kedvet keltette az utóbbi hónapokban. A pénzügyi amerikai sajtó azonban tartózkodó magatartást tanúsított, és

Roosevelt elnök a katonai felmentések ellen

Lisszabon, február 27. Az amerikai hírszolgálat jelentése szerint Roosevelt elnök elrendelte, hogy vizsgálják felül a katonai felmentéseket, mert az embertartó veszedelemben csökkent a katonai szolgálat alól való felmentések szabaddá válása folytan. Roosevelt megálapításai szerint az amerikai fegyveres erő-

ből megközelítőleg 200.000 ember hiányzik. Ha a mezőgazdaság és az ipar sürgetésére felszabadítják a katonai szolgálataira alkalmas fizikumú fiatalabb embereket, a hadsereg januárra beállított erejét csak áprilisban, vagy még később érheti el, különösen, ha a sorozások eredménye is mögöttsé marad a beállított létszámnak. (MTI)

Mivel indokolja Roosevelt a felmentések megszigorítását

Lisszabon, február 27. Az amerikai hírszolgálat jelent, hogy Roosevelt elnök a felmentésekről tett intézkedésével kapcsolatban egyebek között megállapította, hogy ennek az intézkedésnek sorsdöntő hatással fogják meghatározni a háború idején a munkát és az emberek és a javak árát. — Mi jól fel vagyunk szervezve élelmiszerekkel és lőszerekkel — folytatta — de ezek termelése ugyanakkor kimerítette emberkésszletünket. Ideje, hogy megállapítsuk az új mérleg. A fegyveres erők minstani személyzeti létszámát nem lehet tovább csökkenteni és

halasztják azzal a céllal, hogy minél gyorsabban előteremessék a fegyveres erők által kívánt létszámot.

Az elnök nyilatkozata nyilvánosságra hozta, hogy hivatali okokból majdnem ötmillió ember kapott halasztást a katonai szolgálat megkezdésére. A gyáripárterben tehát a halasztások száma több mint egy millió olyan emberre vonatkozik, akinek nincsenek gyermekei és ezek közül 380 ezer fiatalab 26 évesnél. A mezőgazdaságokban elhagyották a bevonulást majdnem egymillió embernek, aki nem családapa és ezek közül több mint 550 ezer 26 évnél fiatalabb. (MTI)

nagyon könnyű veszedelemmel jár, ha nem sikerül idejében pótolni — a keű számban — a kiképzett embereket. A mostani helyzet olyan komoly, hogy úgy érzem, eljött az ideje felvilágosítani minden felmentést vagy

Erdélyes fejlődés a Belvárosi Takaréknál mérlegében

A Belvárosi Takarékpénztár Rt. igazgatósága herceg Esterházy Antal elnökletével 1944 február 18-án tartotta mérlegmegállapító ülését. Az igazgatóság elé terjesztett mérleg és eredményzámola az intézet újabb erőteljes fejlődéséről ad számot. Az elmúlt év nyeresége az előző évi 705.561,15 pengőről 849.168,90 pengőre emelkedett, ami 20%-os növekedésnek felel meg. A magasabb nyereség lehetővé teszi, hogy az igazgatóság az 1944 március 11-én délután 4 órára összehívott közgyűlésen a 80-1944. M. E. számú rendelet értelmében az intézet részére megengedett legmagasabb osztalék, 3%-os részvényenként 1,50 pengő fizetésére tegyen javaslatot. A kimutatott nyereségen felül az igazgatóság mérlegben belől az Elismert Vállalati Nyugdíjpénztárnak 706.656,75 pengőt juttatott, míg a régi nyugdíjasok részére, akik nem tagjai az Elismert Vállalati Nyugdíjpénztárnak, 400.000 pengő nyújtást ígért, végül 1.041.167,90 pengőt fordított hogy az érdekkörébe tartozó pénzintézetek részvényeit névértéken értékelhesse. A betétemelkedés közel 19%-ot tett ki. Az intézetnél kezelt betétek összege az előző évi 37.625.372,15 pengővel szemben 44.399.476,22 pengő volt az év végén, amelyből 23.968.359,03 pengő a

takarékbetétkönyvekre elhelyezett betétekre, míg 18.610.917,19 pengő folyószámlabetétekre jutott. A hitelzők tétele 6.638.558,13 pengőről 8.422.490,03 pengőre emelkedett. Az adósk tételeiben nagyobb emelkedés nem mutatkozik amennyiben az előző évi 18.515.137,97 pengő és az idei 23.858.095,12 pengő között mutatózó 7.342.957,15 pengő különbözetről 5.440.000 pengő esett a búzakölesönkötvény kibocsátásával kapcsolatban az államkincstárnak nyújtott folyószámlahitelre. Az ingatlanok értéke 3 millió 426.159,75 pengőről 5.037.385,56 pengőre nőtt. Jelentős mértékben gyarapodtak az intézet bevételei is. Ez tette lehetővé a nagyobb fizetések dologi kiadások, adók és beruházások kifizetését.

VIRRADAT Megjelenik minden hétfőn Felelős szerkesztő és kiadó: Bornem Sza Gábor. Szerkesztő: Borbély Andor. Kiadóhivatal: VIRRADAT KIADÓVÁLLALAT Rt. Budapest, VIII. ker. Gyulai Pál-utca 14. szám. Telefonszerkesztőség: 148-245. Kiadóhivatal: 146-243. Előfizetési ára egy évre 10 P. Postacsokkzária: 37849